

MUNKAERŐIACI TÜKÖR
2019

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR

Az évkönyvsorozat szerkesztőbizottsága

BUSCH IRÉN – főosztályvezető, Belügyminisztérium • FAZEKAS KÁROLY
– emeritus kutató, ny. tudományos főmunkatárs, Közgazdaság- és Regionális
Tudományi Kutatóközpont • KOLTAY JENŐ – emeritus kutató, ny. tudomá-
nyos főmunkatárs, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
• KÖLLŐ JÁNOS – tudományos tanácsadó, Közgazdaság- és Regionális Tu-
dományi Kutatóközpont • LAKATOS JUDIT – nyugdíjas szakmai főtanács-
adó, Központi Statisztikai Hivatal • SZABÓ-MORVAI ÁGNES – tudomá-
nyos munkatárs, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

Sorozatszerkesztő

FAZEKAS KÁROLY

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2019

**Szerkesztette
FAZEKAS KÁROLY
ELEK PÉTER
HAJDU TAMÁS**

**KÖZGAZDASÁG- ÉS REGIONÁLIS TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
BUDAPEST, 2020**

A kiadó címe:
Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
A kiadvány megrendelhető a kiadó címén
e-mail: biblio@econ.core.hu
telefon: (+36-1) 309-2649

E kötet megjelenését támogatta az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat.

Copyright © Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, 2020
Borító fotó © Kovalovszky Dániel, 2020

ISSN 1586-460X

Felelős kiadó: Fertő Imre
Olvasószerkesztő: Patkós Anna
Műszaki szerkesztő: Kravjánszki Róbert
Nyomdai előkészítés: font.hu
Typográfia: Garamond, Franklin Gothic
Nyomdai munkák: Oliton Kft.

TARTALOM

Előszó	9
Magyarországi munkapiac, 2019–2020 (<i>Bakó Tamás & Lakatos Judit</i>)	15
Bevezető	17
A foglalkoztatottság alakulása	17
Munkaerőpiaci kereslet és -tartalék	26
Kereset, munkajövedelem, munkaerőköltség	29
Kormányzati és vállalati munkapiaci szakpolitika koronavírus-járvány idején	35
1. A munkapiaci szakpolitika eszközei (2019. június–2020. május) (<i>Hajdu Miklós, Makó Ágnes, Nábelek Fruzsina & Nyíró Zsanna</i>)	37
2. A koronavírus-járvány következtében bevezetett munkaerőpiaci intézkedések Európában (<i>Makó Ágnes & Nábelek Fruzsina</i>)	47
3. A koronavírus-járvány hatásaival kapcsolatos vállalati percepciók, várakozások és a vállalkozások válságkezeléssel kapcsolatos lépései (<i>Bacsák Dániel & Horváth Ágoston</i>)	57
Közlelkép: Munkapiac és egészség	75
Bevezető (<i>Elek Péter & Hajdu Tamás</i>)	77
1. Egészségi állapot és munkapiaci státus összefüggései Magyarországon és Európában (<i>Bíró Anikó, Branyiczki Réka & Kollányi Zsófia</i>)	80
2. Jövedelmi, munkapiaci és területi egyenlőtlenségek	91
2.1. A mortalitás és morbiditás jövedelmi egyenlőtlenségei (<i>Bíró Anikó, Elek Péter, Hajdu Tamás, Kertesi Gábor & Prinz Dániel</i>)	91
K2.1. A szívinfarktus előfordulásának és ellátásának egyenlőtlenségei a munkaerőpiaci összefüggések tükrében (<i>Uzzoli Annamária</i>)	99
2.2. A munkaerőpiaci státus, egyes krónikus betegségek előfordulása és az egészségügyi kiadások összefüggései (<i>Fadgyas-Freyler Petra & Fadgyas Tibor</i>)	102
2.3. A hálapénz, a magánegészségügy igénybevétele és a kielégítetlen egészségügyi szükségletek szocioökonómiai státus szerinti eloszlása (<i>Baji Petra</i>)	110
3. A foglalkoztatottak egészsége	113
3.1. Munkajövedelem, egészségi állapot és egészségügyi kiadások (<i>Bíró Anikó & Prinz Dániel</i>)	113
3.2. Vállalatjellemezők és egészség (<i>Bisztray Márta, Bíró Anikó & Prinz Dániel</i>)	119
3.3. Munkahelyi balesetek (<i>Köllő János & Sinka-Grósz Zsuzsanna</i>)	125
K3.1. Baleseti kockázat és bérek – elméleti megfontolások (<i>Köllő János</i>)	129
K3.2. A dohányzási tilalom hatása a vendéglátóhelyeken dolgozó nők újszülöttjeinek egészségére (<i>Hajdu Tamás & Hajdu Gábor</i>)	131
3.4. A táppénz ösztönzési hatásai (<i>Csillag Márton, Marcell Kinga & Márk Lili</i>)	133
K3.3. Egészségügyi fejlesztések hatása a munkavállalókra – egy fejlesztési program példája (<i>Csillag Márton & Elek Péter</i>)	138
K3.4. Az elvándorlók egészsége (<i>Bíró Anikó</i>)	140

4. Az egészségügy mint munkáltató	142
4.1. Az egészségügyi dolgozók egészsége (<i>Varga Júlia</i>)	142
4.2. Az orvosok elvándorlása 2009–2017 között (<i>Varga Júlia</i>)	147
5. Munkanélküliség és egészség	151
5.1. A gazdasági válság és az állásvesztés hatása az egészségi állapotra (<i>Elek Péter, Krekó Judit & Munkácsy Balázs</i>)	151
K5.1. Az egészségügyi ellátórendszer igénybevétele a közmunkába lépés után (<i>Csillag Márton & Reizer Balázs</i>)	158
5.2. A gazdasági átmenet hosszú távú egészségi következményei (<i>Bíró Anikó & Branyiczki Réka</i>)	160
6. Az idősödés munkapiaci összefüggései	164
6.1. Öregségi nyugdíjba vonulás és az egészségi állapot (<i>Bíró Anikó & Elek Péter</i>) ...	164
6.2. A palliatív ellátás iránti növekvő kereslet munkapiaci összefüggései (<i>Fazekas Károly & Tir Melinda</i>)	171
7. Megváltozott munkaképesség, rokkantság, rehabilitáció	178
7.1. A megváltozott munkaképességű népesség foglalkoztatása és a kereslet oldali szakpolitikai eszközök (<i>Krekó Judit & Scharle Ágota</i>)	178
K7.1. A kötelező foglalkoztatási kvóta és a rehabilitációs hozzájárulás (<i>Krekó Judit & Scharle Ágota</i>)	186
7.2. A megváltozott munkaképesség esetén igényelhető pénzbeli ellátások változásai és azok hatásai (<i>Krekó Judit & Scharle Ágota</i>)	188
K7.2. A munkavégző képesség mérése és a megváltozott munkaképességű népesség számbavétele (<i>Boldmaa Bat-Erdene, Krekó Judit & Scharle Ágota</i>)	199
8. Gyermekkori, fiatalkori egészségsokkok és iskolázottság	201
8.1. A gyermekek kórházban töltött idejének hatása az iskolai eredményességre (<i>Hermann Zoltán & Horn Dániel</i>)	201
K8.1. Szakirodalmi áttekintés a gyermekkori sokkok későbbi hatásairól (<i>Szabó-Morvai Ágnes</i>)	207
8.2. A tinédzserkori anyaság és a munkapiac (<i>Adamecz-Völgyi Anna</i>)	209
9. A koronavírus-járvány első hulláma	213
9.1. Magyarországi közpolitikai reakciók a koronavírus-járványra 2020 első félévében (<i>Váradi Balázs</i>)	213
9.2. Foglalkoztatás a koronavírus-járvány első hullámának idején (<i>Köllő János</i>)	220
Függelék: Admin3 – A KRTK Kapcsolt Államigazgatási Paneldatbázisa (<i>Sebők Anna</i>)	233
Statisztikai adatok	235
1. Alapvető gazdasági adatok	237
2. Népesség	239
3. Gazdasági aktivitás	242
4. Foglalkoztatottak	250
5. Munkanélküliek	260
6. Keresetek	277
7. Oktatás	284
8. Munkaerő-kereslet	288
9. Regionális különbségek	291
10. Munkaügyi kapcsolatok	299
11. Jóléti ellátások	304
12. Munkát terhelő adók	310
13. Nemzetközi adatok	314
A fontosabb adatok forrásai	317
Munkaerőpiaci kutatások. Válogatott bibliográfia (<i>Bálint Éva</i>)	323
Függelék. Táblázatok és ábrák jegyzéke	335

A KÖTET SZERZŐI

ADAMECZ-VÖLGYI ANNA – KR TK KTI, UCL SOCIAL RESEARCH INSTITUTE
BACSÁK DÁNIEL – GAZDASÁG-ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
BAJI PETRA – BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
BAKÓ TAMÁS – KR TK KTI
BÁLINT ÉVA – KR TK
BOLDMAA BAT-ERDENE – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
BÍRÓ ANIKÓ – KR TK KTI
BISZTRAY MÁRTA – KR TK KTI, BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
BRANYICZKI RÉKA – KÖZÉP-EURÓPAI EGYETEM, TÁRKI TÁRSADALOMKUTATÁSI INTÉZET
CZETHOFFER ÉVA – KR TK
CSILLAG MÁRTON – KR TK KTI
ELEK PÉTER – KR TK KTI, BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
FADGYAS TIBOR – THAKKURA KFT
FADGYAS-FREYLER PETRA – NEMZETI EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAPKEZELŐ
FAZEKAS KÁROLY – KR TK KTI
HAJDU GÁBOR – TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT, SZOCIOLÓGIAI INTÉZET
HAJDU MIKLÓS – BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
HAJDU TAMÁS – KR TK KTI
HERMANN ZOLTÁN – KR TK KTI, BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
HORN DÁNIEL – KR TK KTI
HORVÁTH ÁGOSTON – GAZDASÁG-ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
KERTESI GÁBOR – KR TK KTI
KOLLÁNYI ZSÓFIA – ELTE TÁTK
KÖLLŐ JÁNOS – KR TK KTI
KREKÓ JUDIT – KR TK KTI, BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
LAKATOS JUDIT
MAKÓ ÁGNES – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
MARCZELL KINGA – EVIDERA, PPD
MÁRK LILI – KR TK KTI, KÖZÉP-EURÓPAI EGYETEM
MUNKÁCSY BALÁZS – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
NÁBELEK FRUZSINA – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
NYÍRŐ ZSANNA – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
PRINZ DÁNIEL – HARVARD UNIVERSITY
REIZER BALÁZS – KR TK KTI
SCHARLE ÁGOTA – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
SEBŐK ANNA – KR TK KTI
SINKA-GRÓSZ ZSUZSANNA – KR TK
SZABÓ-MORVAI ÁGNES – KR TK KTI, DEBRECENI EGYETEM
TAJTI JÓZSEF – INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM
TIR MELINDA – KR TK
UZZOLI ANNAMÁRIA – KR TK KTI
VÁRADI BALÁZS – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET, ELTE TÁTK
VARGA JÚLIA – KR TK KTI